

LEERLIJN	
Titel	Thematische Leerlijn Fotografie en Muziek De thema's sluiten o.a. aan bij de Da Vinci methode
Ontwikkeld door	

ALGEMEEN	
Titel activiteit	Opera's en musicals
Groep	Groep 6
Soort activiteit	Muziekles
Plaats	In de klas
Duur	2x 30 minuten
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Muziek
Thema	Egyptenaren
Omschrijving van de activiteit	Met deze activiteit ontdekken de leerlingen de overeenkomsten en verschillen tussen opera's en musicals, ze maken kennis met een musical en opera die zich afspelen in het oude Egypte en zingen een lied uit de musical of maken een lipdub bij het lied.
Plaats in de reeks	Dit is een muziekles die behoort bij het thema: 'Egyptenaren'. Bij dit thema is ook een fotografeles beschikbaar.
Leeropbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - De leerling kan betekenis geven aan (live) muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen, kan kennisnemen van betekenissen die anderen daaraan geven (waaronder de componist of uitvoerder) en kan deze aan die van hemzelf spiegelen. - De leerling kan gericht luisteren naar muziek uit verschillende tijden, stijlen en culturen, en kan daarin de klank-, vorm- en betekenisaspecten herkennen en benoemen. - De leerling kan (zelfstandig, zuiver, helder gearticuleerd en met expressie) een lied zingen, met begeleiding. - De leerling heeft enige kennis van en inzicht in de betekenis die muziek heeft voor het dagelijks leven van mensen van vroeger en nu, zoals feesten, verdriet, massamedia en beïnvloeding van gedrag.
Presentatie - mogelijkheid als afsluiting thema	Leerlingen kunnen het lied van Jozefs jas zingen en er eventueel bij dansen. Leerlingen kunnen hun lipdub-video presenteren.
Rolverdeling	De leerkracht geeft deze les

UITVOERING	LES
<p>Vorbereiding en benodigdheden</p>	<p>Zet klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digibord of beamer met scherm (en speakers op het juiste volume) - internetverbinding - twee werkbladen en een pen voor elke leerling - twee nakijkbladen voor de leerkracht - evt. kleurpotloden en papier voor de leerlingen
<p>Oriënteren, onderzoeken</p>	<p>We gaan vandaag een stukje musical en een stukje opera bekijken, die zich allebei afspelen in het oude Egypte. We beginnen met de musical. Geef elke leerling werkblad 1.</p> <p>De musical ‘Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat’ Deze musical is geïnspireerd op het beroemde verhaal Jozef in het oude Egypte, waarin Jozef zich ontwikkelt van zijn vaders oogappel tot onderkoning van het land. Jozef wordt door zijn elf jaloerse broers als slaaf verkocht. Uiteindelijk belandt hij in de gevangenis. Daar blijkt dat hij een bijzondere gave heeft: Jozef kan dromen uitleggen. Als de Farao door een nare droom wordt gekweld, legt Jozef hem zijn dromen uit, stelt hem gerust en geeft hem goed advies. Als dank kroont de Farao hem tot onderkoning van Egypte. Dan ziet hij na al die jaren zijn broers en vader weer en stelt hen op de proef. Gelukkig kunnen ze elkaar vergeven wat er allemaal is gebeurd.</p> <p>Kijk na deze uitleg klassikaal naar het filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=tl-FE3PE0Tk&list=RDtl-FE3PE0Tk#t=86 Laat de leerlingen op het werkblad de weggevallen woorden invullen terwijl ze het filmpje bekijken. Zet het filmpje stop na 1 minuut en 3 seconden. Bekijk het stukje film nogmaals als de leerlingen nog niet alle woorden hebben ingevuld en bespreek de antwoorden klassikaal.</p> <p>Bespreek de moeilijke woorden in de liedtekst (Wat betekent couture?). En bespreek hoe het zou zijn als je vader jou of je broer/zus zou voortrekken. Hoe voelt dat? Wat zou je eraan kunnen doen als broer/zus?</p> <p>Bekijk hetzelfde Youtubefilmpje nu vanaf 4.25 tot 5.05 min. Hoe kunnen de leerlingen zien dat de musical zich in Egypte afspeelt? (de dame zit op een kameel, de kostuums van de dansers, de dans en achterin zie je Anubis, de Egyptische jakhals god met hondenkop)</p> <p>Op welke muziekstijl wordt gedanst? (Rock & Roll, het lijkt op muziek van Elvis).</p>
<p>Oriënteren, onderzoeken</p>	<p>Bekijk nu klassikaal het filmpje van de opera Aida van componist Verdi vanaf 19.00 tot 20.15 min.: https://www.youtube.com/watch?v=kTAGMR0IDBc&t=3079s</p> <p>Hoe kunnen de leerlingen zien dat deze opera zich afspeelt in Egypte? (door kostuums, decor en rekwisieten zoals de scepters met slangenkop) In welke stijl wordt er gezongen? (klassiek)</p> <p>Het verhaal van de opera Aida, dat zich afspeelt in de tijd van de farao's, vertelt ons over de Egyptische legeraanvoerder Radames. Radames mag als beloning voor zijn overwinningen op het slagveld, trouwen met Amneris, de dochter van de koning. Dit tot grote vreugde van Amneris die al geruime tijd verliefd is op de veldheer. Radames is echter verliefd op Aida, de dochter van de koning van Ethiopië. Zij is naar Egypte gebracht om als slavin te dienen voor Amneris. Als Radames ervan beschuldigd wordt dat hij militaire geheimen zou hebben doorgespeeld aan Aida, wordt hij levend in een graftombe gemetseld. Aida verstopt zich bij haar geliefde in de graftombe, zodat zij samen kunnen sterven.</p> <p>We gaan vandaag de verschillen en overeenkomsten bekijken tussen opera's en musicals. Als je het verhaal van de opera Aida vergelijkt met het verhaal van de musical Jozef valt je misschien al iets op over het einde?</p>

	<p>Toelichting: De musical eindigt goed/positief (de broers maken het weer goed) en de opera eindigt slecht (de hoofdpersonen sterven). Veel musicals hebben een 'happy end' terwijl veel opera's juist geen 'happy end' hebben.</p>
<p>Uitvoeren Opdracht 1 Musical versus opera!</p>	<p>Deel de leerlingen het tweede werkblad uit en laat de hen de tabel invullen met overeenkomsten en verschillen tussen opera's en een musicals. Bespreek eerst de moeilijke woorden. Wat is een decor? Wat is een koor? Wat zijn kostuums?</p> <p>Weten de leerlingen een antwoord niet? Kijk dan samen nogmaals naar een filmpje van een opera en een musical. Je kunt hiervoor dezelfde filmpjes gebruiken of andere opera's en musicals via YouTube opzoeken.</p> <p>Wil je nog een ander stukje opera en musical bekijken die zich in Egypte afspelen? Gebruik dan in YouTube de zoekterm: 'musical Aida' en 'opera Nabucco'.</p> <p>Tip: over de musical Aida is ook een 'making off' filmpje te bekijken via: https://www.youtube.com/watch?v=IHLwCpq-Ppo</p>
<p>Uitvoeren Opdracht 2 Zingen of maak een lipdub!</p>	<p>Zing het lied van Jozefs jas uit de musical via: https://www.youtube.com/watch?v=KEP8I_S0VVY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Start het filmpje op 2.05 minuten en laat de leerlingen eerst het lied een keer horen en de tekst meelesen. 2. Je kunt het lied nogmaals laten horen terwijl de leerlingen een 'Amazing Technicolor Dreamcoat' ontwerpen en tekenen. 3. Laat de leerlingen vervolgens stukjes van het lied meezingen. Bijvoorbeeld alleen de stukjes van de broers. De jongens en de meiden kunnen elkaar afwisselen (de jongens als broers en de meiden als verteller). <p>Variant: maak een lipdub op het lied van Jozef! Een lipdub is een videoclip, waarin een groep mensen in één take (dus zónder de video-opname te stoppen) een liedje playbackt. De leerlingen nemen de playback steeds van elkaar over. Klik hier om te zien hoe je een lipdub maakt!</p>
<p>Evalueren Muziek</p> <p>Thema</p>	<p>Je hebt kennis gemaakt met een opera en een musical. Zou je zelf graag naar een opera of musical gaan? Waarom? Wat vind je interessant, leuk of mooi om te zien?</p> <p>Je hebt een beetje kennis kunnen maken met Egypte. Kun je beschrijven wat kenmerken zijn van Egypte? Wat is er anders dan in Nederland?</p>

Nakijkblad 1

Musical - Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat

Jacob wordt door de bijbel gezien als de stamvader van de Israëlieten. Hij woonde in het oude Egypte en had veel vrouwen, een dochter en wel twaalf zoons. Eén zoon was zijn lievelingszoon: Jozef. Jozef was de zoon van zijn allerliefste vrouw en daardoor echt papa's favoriet. Jacob trok hem voor en maakte daarmee de broers van Jozef erg jaloers.

Luister naar het begin van het verhaal en vul de weggevallen woorden in:

Das de situatie in een notendop
Maar Jacob doet er nog een schepje bovenop
Hij geeft zijn zoon, met veel vertoon
Een bontgekleurde jas cadeau

Nou je zag meteen dat het couture was
En dat het dus een hele peperdure was
Een topmodel, jazeker wel
Een mantel voor een vorst

Jozef deed hem aan en dacht
Ik wil nooit meer schapenvacht
En hij droeg zijn jas in alle kleuren
Zijn te gekke jas in alle kleuren

Hij was reuze in zijn sas
Die jas was werkelijk eersteklas
't Was een fijne jas in alle kleuren
Jozef droeg zijn jas in alle kleuren
Hij was rood en lila en geel en groen en blauw

Werkblad 2

De overeenkomsten en verschillen tussen musicals en opera's

De basis van musicals én opera's wordt gevormd door muziek, dans en liedjes die samen een verhaal vertellen. Streep in onderstaande tabel de juiste woorden weg:

	Musical	Opera
Welke muziekstijl wordt er gebruikt?	<i>Populaire muziek / klassieke muziek</i>	<i>Populaire muziek / klassieke muziek</i>
Wordt er gedanst?	<i>Ja / nee</i>	<i>Ja / nee</i>
Wordt er in het Nederlands gezongen?	<i>Ja / nee / soms / vaak</i>	<i>Ja / nee / soms / vaak</i>
Geluidsversterking met microfoons	<i>Ja / nee</i>	<i>Ja / nee</i>
Zit er een koor in?	<i>Ja / nee</i>	<i>Ja / nee</i>
Worden er kostuums gebruikt?	<i>Ja / nee</i>	<i>Ja / nee</i>
Wordt er decor gebruikt?	<i>Ja / nee</i>	<i>Ja / nee</i>
Hoe eindigt het verhaal?	<i>Vaak een vrolijk / droevig</i>	<i>Vaak een vrolijk / droevig</i>

Nakijkblad 2

De overeenkomsten en verschillen tussen musicals en opera's

De basis van musicals én opera's wordt gevormd door muziek, dans en liedjes die samen een verhaal vertellen. Streep in onderstaande tabel de juiste woorden weg:

	Musical	Opera
Welke muziekstijl wordt er gebruikt?	<i>Populaire muziek / ~~klassieke muziek~~</i>	<i>~~Populaire muziek /~~ klassieke muziek</i>
Wordt er gedanst?	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>(Maar niet altijd)</i>	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>(Maar niet altijd)</i>
Wordt er in het Nederlands gezongen?	<i>~~Ja / nee / soms / vaak~~</i> <i>Toelichting: musicals uit Amerika en Engeland worden vaak vertaald en in het Nederlands gezongen.</i>	<i>Ja / ~~nee~~ / soms / ~~vaak~~</i> <i>Toelichting: opera wordt meestal in de oorspronkelijke taal gezongen (vaak Italiaans, Duits of Frans).</i>
Geluidsversterking met microfoons	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>Toelichting: musicalzangers zingen altijd met microfoon, anders zijn ze niet verstaanbaar voor het publiek. Je ziet de microfoontjes vaak op hun voorhoofd of gezicht geplakt.</i>	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>Toelichting: operazangers zingen altijd zonder microfoon, daarom hebben ze geschoolde stemmen nodig en lijken ze soms wat schreeuwerig te zingen. Toch zijn ze vaak goed verstaanbaar.</i>
Zit er een koor in?	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>(Maar niet altijd)</i>	<i>Ja / ~~nee~~</i> <i>(Maar niet altijd)</i>
Worden er kostuums gebruikt?	<i>Ja / ~~nee~~</i>	<i>Ja / ~~nee~~</i>
Wordt er decor gebruikt?	<i>Ja / ~~nee~~</i>	<i>Ja / ~~nee~~</i>
Hoe eindigt het verhaal?	<i>Vaak een vrolijk / ~~droevig~~</i>	<i>Vaak een ~~vrolijk~~ / droevig</i>